

Indhold

Forord 7

- 1** Indledning 9
TORBEN HEINSKOU OG STEEN VISHOLM

Teoretisk grundlag

- 2** Organisationspsykologi og psykodynamisk systemteori 23
AF STEEN VISHOLM
- 3** Den lille gruppe på arbejde 49
AF TORBEN HEINSKOU
- 4** Storgruppen og processerne i den store gruppe 69
AF RANDI LUGGIN
- 5** Autoritetsrelationen 84
AF STEEN VISHOLM
- 6** Rolle og person 109
AF POULA JAKOBSEN
- 7** Intergruppedynamik 127
AF STEEN VISHOLM
- 8** Psykodynamiske perspektiver på ledelse 159
AF BENT JØRGENSEN
- 9** Modstand mod forandring – psykodynamiske perspektiver 174
AF STEEN VISHOLM
- 10** Her-og-nu som psykoanalytisk metode og indlæringskoncept i gruppe og organisation 202
AF TORBEN HEINSKOU

Uddannelser

- 11** Leicester-konferencerne 212
AF RANDI LUGGIN
- 12** OPU – toårig organisationspsykologisk uddannelse 221
AF HENNING GREEN

Anvendelsesområder

- 13** Personaletræning i refleksionsgrupper 231
AF KIRSTI ANDERSSON
- 14** Den uduelige leder? En case om samarbejdsproblemer 254
AF POULA JAKOBSEN OG ANNEMETTE HASSELAGER
- 15** Organisationspsykologiske kommentarer til tidens sygehusvæsen 265
AF ULLA CHARLOTTE BECK
- 16** Anvendelse af storgruppen som led i et uddannelsesforløb 287
AF HANNE LARSSON
- 17** Personligheden på arbejde: Supervision i organisatorisk perspektiv 306
AF ULLA CHARLOTTE BECK
- 18** Psykodynamisk systemteori og miljøterapi 326
AF BENT JØRGENSEN

Refleksioner

- 19** Komplexitet, kaos og kreativitet i organisationer 340
AF TORBEN HEINSKOU OG KLAUS STAGIS

Forfatterbiografier 356

Indeks 359

Forord

Ideen til den foreliggende bog om psykodynamisk organisationspsykologi blev første gang gennemdiskuteret i juni 1998 ved et heldagsmøde for OPU's lærerstab i Henning Greens og Gerda Winthers sommerhus på Falster. På daværende tidspunkt havde OPU eksisteret i lidt over fire år, og uddannelsen syntes dermed at have bevist sin eksistensberettigelse.

OPU, der er en toårig organisationspsykologisk uddannelse under Institut for Gruppeanalyse, København, havde i januar 1994 åbnet dørene for det første hold studerende: ledere og konsulenter fra både private og offentlige virksomheder. Der var efterhånden opstået et behov for et dansksproget teorigrundlag, som både kunne anvendes i undervisningen på OPU og præsentere uddannelsens ideer for en bredere skare af organisationspsykologisk interesserede. Steen Visholm havde til lærerstabets møde medbragt et forslag til disposition for bogen, som i det store og hele har vist sig at holde gennem hele skrivefasen.

Forfatternes travlhed og beskæftigelse med andre ting end koncentreret skrivearbejde til bogen har medført, at processen er blevet af lidt længere varighed end forventet. Selve arbejdet med bogen har periodevis kunnet føles en smule frustrerende, men måske bl.a. derfor også så lærerigt – ikke mindst fordi vi så har fået lejlighed til at diskutere nogle af bogens ideer med kolleger fra både ind- og udland. Udkast og forarbejder til flere kapitler har været forelagt studerende og kursister på de uddannelser, som vi hver især har berøring med, og reaktioner derfra har givet væsentlig og tidvis provokerende inspiration.

Forlaget og forlagsredaktørerne har desuden vist sig professionelle, idet de har afbalanceret doseringen af tålmodige og utålmodige tilkendegivelser, hvad vi er taknemmelige for.

Familie, ægtefæller, børn og varme venner i omgangskredsen har alle været

medvirkende til at inspirere, relativere og perspektivere. De takkes for kærlig støtte og påmindelsen om, at arbejde er en væsentlig del af tilværelsen, men ikke den hele.

Februar 2004
Torben Heinskou & Steen Visholm
Redaktionen